

Eftersök vid viltolycka i anslutning till väg eller järnväg

Säkerhetsinformation för jägare från
Svenska Jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund

Dnr: PoA 779 2901/08

Utgivare: Nationella Viltolycksrådet

Form: Ragnar Lilliestierna, RPS Informationsenhet

Textmaterial: Vägverket, Banverket, Rikspolisstyrelsen, Svenska Jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund

Upplaga: 200

Tryck: RPS Tryckeri

Innehållsförteckning

Förord	4
Inledning	5
Trafikanterna	
Lokförare	
Personligt ansvar	6
Krav vid arbete på järnväg	
Lagar och regler	8
Väg	
Trafikförordningen (TrF)	
Vägmärkesförordningen, (VMF)	
Vägverkets författningssamling(VVFS)	
Järnväg	
Järnvägslagen (SFS 2004:519)	
Regler för arbetsmiljö och säkerhet vid arbete inom spårområde (Banverkets föreskrift BVF 923)	
När, var, hur och vem märker ut?	9
Väg	
Varningslykta, varningsblinkers, säkerhetspaket	
Trafikanordningsplaner (TA)	
Vid viltolycksplats på väg med två körfält utan mitträcke	
Vid motorväg, motortrafikled, mötesfri landsväg	
Järnväg	
Försäkringsskydd	12
Svenska Jägareförbundet	
Jägarnas Riksförbund	
PowerPoint-presentation	15
Åhörarkopior	

Förord

I Sverige anmäls varje år ca 35 000 viltolyckor som inträffar på våra vägar. När olyckan har inträffat måste det påkörda djuret eftersökas, avlivas och tas om hand. Det är polisens uppgift att se till att detta sker. Nationella Viltolycksrådet har bildats för att det ska finnas en effektiv eftersöksorganisation som träder i kraft när polisen fått in en anmälan om viltolycka där de stora hjortdjuren och rovdjuren har varit inblandade.

Vägarna i Sverige är oftast hårt trafikerade och det är i den miljön en eftersöksjägare ska arbeta. Det kräver höga krav på personligt ansvar och omdöme. Nationella Viltolycksrådet har sammanställt denna folder med information om hur man bör uppträda och vilka regler som finns i samband med viltolycka på vägar där Vägverket är väghållare.

Djurspåkörningar sker även på järnväg och foldern belyser också de krav som Banverket ställer på vistelse och arbete i spårområde.

Det är viktigt och ett krav att eftersöksjägare som ingår i Nationella Viltolycksrådet är försäkrade. Svenska Jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund som ingår i Nationella Viltolycksrådet har tecknat en försäkring för sina medlemmar som innefattar eftersök av trafikskadat vilt. Jägarorganisationernas försäkringsinformation belyses också i denna folder.

Denna sammanställning är framtagen som stöd och hjälp för eftersöksjägare i viltets tjänst.

Inledning

Trafikanter

När vi arbetar på eller invid en trafikerad väg finns det vissa beteenden hos trafikanterna som vi bör känna till. En normal inställning är t ex att alltid vilja komma fram på bestämd tid. Tyvärr innebär denna önskan att vi som trafikanter samtidigt omedvetet låter bli att ta till oss information som skulle medföra att vi inte kan komma fram i tid vilket kan vara en av förklaringarna till varför bilförare så ofta säger sig inte ha sett någon utmärkning alls förrän det ”smällde”.

Vi skapar också med hjälp av erfarenheter och vad som ses i trafikmiljön en prognos av vad som kommer att ske framöver.

Men som med alla prognoser - ju fler fakta vi känner till dess bättre blir prognosen. I trafiken finns det mycket som är okänt, t ex vad andra trafikanter tänker på. Även olika utmärkingar kan vara otydliga så att missförstånd uppstår. Missförstånden kan i sin tur leda till tillbud och olyckor.

Vi vet också att vi som trafikanter inte upplever en framförvarande bil, om den befinner sig på tillräckligt avstånd, som ett hinder utan som något man riktar in sig mot. Flera av oss har kanske upplevt hur efterföljande bilar följt med in genom avstängningar när vi skulle besöka en vägarbetsplats. Allt detta måste vi ta hänsyn till när vi arbetar på vägen. **Vår utmärkning måste vara så kraftfull att den kan bryta trafikanternas undermedvetna motstånd**, den måste vara så tydlig att den förstås och inte lämnar utrymme för tveksamheter om vad vi vill att trafikanterna ska göra. Våra fordon måste vara så tydligt utmärkta att de klart bryter det normala mönstret. Det innebär också att vi alltid måste se på utmärkingen ur trafikanternas synvinkel.

För att inge förtroende och för att bli förstådda måste vi också vidmakthålla och helst förbättra standarden på utmärkingen. Bl.a. måste vi se till att det är hela och rena vägmärken vi använder.

Lokförare

Tåg är tunga, de går fort och ljudlöst. Det är inte möjligt för en lokförare att stanna tåget om något dyker upp framför tåget. Ett godståg behöver upp till en kilometer för att kunna stanna. Det är därför viktigt att man inte befinner sig uppe i spårområdet när ett tåg närmar sig.

För att undvika personolyckor i spårmiljö är säkerhetskraven stora.

Personligt ansvar

Vi måste alltid inse vårt personliga ansvar. Att skylla på andra löser inga problem - om inte du och jag tar itu med säkerheten vid väg- och järnvägsarbeten kommer ingen annan heller att göra det! Vi får heller inte glömma vårt ansvar som trafikanter. För att tydliggöra för andra på vägen vad vi håller på med använder vi varningsmärken – du själv, i varselkläder, är också en form av varningsmärke! Arbetarskyddsstyrelsen säger i en föreskrift (AFS 1999:3): *”Den som arbetar på vägbana med allmän trafik ska bära varselkläder med reflexer.”*

Från och med 1 juli 1995 måste alla nya varselkläder vara godkända enligt europastandard SS-EN 471. Standarden innebär krav på fluorescerande material och reflexer. Godkännandet ska framgå av tydlig märkning.

Vägverket har av såväl arbetsmiljö- som trafiksäkerhetsskäl beslutat att varselkläderna ska uppfylla klass 3 i standarden. Banverket kräver att varselkläderna skall uppfylla lägst klass 2 i standarden. Tillåtna fluorescerande färger är gult och/eller orange. Detta gäller sedan den 1 januari 1996! Flera stora kommuner har beslutat om motsvarande regler.

Sammantaget innebär detta att du, så fort du sysslar med eftersök av vilt och befinner dig där det förekommer trafik av något slag (även interna transporter inom exempelvis en byggarbetsplats), måste varselkläder användas!

Krav vid arbete på järnväg

Personer som ska vistas inom spårområde eller korsa spår på annan än därför avsedd plats måste ha en utbildning för ändamålet (8 tim.). Polis, räddningstjänst och eftersöksjägare är alltså inte med automatik behöriga att beträda spårområde. Det går även att lösa genom att viltspåraren har en behörig ledsagare med sig då han/hon vistas inom spårområdet.

Lagar och regler

Väg

I **Trafikförordningen (TrF)** finns grundläggande bestämmelser för trafik på väg. Här hittar du t ex den s.k. gyllene regeln: ”För att undvika trafikolyckor ska en trafikant iaktta den omsorg och den varsamhet som krävs med hänsyn till omständigheterna” (1 § TrF).

I 3 kap. 52-55 §§ TrF finns regler om stannande och parkering på väg. Där kan du läsa om hur du bör göra när du stannar eller parkerar, samt om var du inte får stanna eller parkera.

Enligt 11 kap. 5 § p. 7 TrF får du göra ett undantag från dessa regler vid eftersökning av vilt som kan ha skadats vid en viltolycka eller vid andra åtgärder i samband med en sådan olycka, om omständigheterna kräver det och särskild försiktighet iakttas.

Enligt 13 kap. 3 § p. 13 TrF får polismyndigheten medge undantag från reglerna om vilka fordon som får förekomma på motorväg eller motortrafikled (dessa regler finns i 9 kap. 1 § p. 1-5 och 2 § TrF) för eftersökning av vilt som kan ha skadats vid en viltolycka eller vid andra åtgärder i samband med en sådan olycka.

Kom ihåg att även om du tycker att du följer alla regler så är det ändå alltid du som fordonsförare som har ansvaret för ditt fordon!

Vägmärkesförordningen (VMF 2007:305), är nästa författning som vi måste ta hänsyn till. Här finns bestämmelser om vägmärken och andra trafikordningar.

Vägverkets författningssamling (VVFS) som också ges ut av Vägverket innehåller de föreskrifter och allmänna råd som Vägverket meddelar med stöd av bl. a TrF och VMF.

Järnväg

Järnvägslagen (SFS 2004:519) reglerar att man inte utan tillstånd får beträda spårområdet.

Regler för arbetsmiljö och säkerhet vid arbete inom spårområde (Banverkets föreskrift BVF 923) innehåller regler som ska förhindra arbetsolyckor vid arbeten inom spårområden där Banverket är infrastrukturförvaltare. Föreskriften innehåller även de grundläggande elsäkerhetsregler som gäller för att få vistas och arbeta invid elektrifierad järnväg. Föreskriften utgår från de krav som ställs i arbetsmiljölagstiftningen, ellagstiftningen samt järnvägslagens (SFS 2004:519) krav på behörighet för att få vistas i spår.

När, var, hur och vem märker ut?

Väg

En arbetsplats blir inte bättre utmärkt för att det finns många vägmärken. Använd endast de märken som behövs för att trafikanterna ska förstå vad du vill att de ska göra.

Tänk på att anordningarna måste klara både fartvind från passerande fordon och den blåst som är vanlig i området. Detta innebär att vi måste använda belastningar och att dessa ska vara avsedda för den aktuella anordningen. Felaktiga belastningar kan till och med försämra situationen.

Eftersöksjägares fordon bör utrustas med:

- två stycken varningstålt X6 (VMF) med text Viltolycka (två rader: Vilt resp. olycka), versalgemen text 110/80,
- 3 st magnetskyltar (typ övningskörningsskylt) med versalgemen, vit reflekterande text "viltolycka" på svart botten, textstorlek 80/64 mm. Skylten har svart botten och text i högre reflekterande material
- 1 st. varningslykta.
- Erforderligt antal varselkläder.
- Handlampa med rött, vitt och grönt sken.

Varningslykta ska vara godkänd och försedd med beteckning om typgodkännande. Lyktan ska vara synlig från alla håll runtom fordonet (20 m från fordonet och 1,20 m över markplanet). Varningslykta ska vara försedd med kontrollampa som visar fast orange ljus när lyktan är tillkopplad. Lampan ska vara väl synlig från förarplatsen.

För att kunna lämna fordonet med motorn avslagen krävs att strömuttag är så kopplat att det har ständig ström. Observera att påslagen varningslykta inte tar bort det generella kravet om parkeringsbelysning.

Varningsblinkers är fordonens ordinarie fyrpunktsvarning.

Om tillräcklig säkerhet kan uppnås på det mindre vägnätet kan en "minimiummärkning" vara acceptabel, denna består av

- 3 st magnetskyltar (typ övningskörningsskylt) med versalgemen, vit reflekterande text "viltolycka" på svart botten, textstorlek 80/64 mm. Skylten har svart botten och text i högre reflekterande material
- 1 st. varningslykta.
- Erforderligt antal varselkläder.
- Handlampa med rött, vitt och grönt sken.

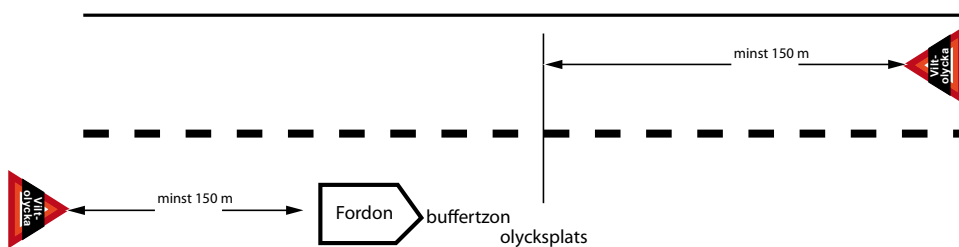
Personlig skyddsutrustning ska alltid användas. Varselklädsel ska vara godkänd enligt EN 471 och uppfylla klass 3. Klädseln ska ha text "Viltolycka" textstorlek 60/44.

Vid viltolycksplats på väg med två körfält utan mitträcke.

- 1 Vid sökande efter olycksplats från bil, (eftersöksfordon), i rörelse ska bilen ha monterad godkänd varningslykta och magnetskyltar placerade väl synligt för förare av upphinnande fordon samt på eftersöksfordonets sidor.
Då olycksplatsen inte är preciserad sätts varningstålt X6 upp i respektive ända av den sträcka som olycksplatsen antas vara belägen. Dock ej längre än 1,5 km mellan anvisningarna.
- 2 När olycksplatsen är känd ska den utmärkas från båda håll med varningstålt X6. Varningstålten ska placeras minst 150 m före om hastigheten är 70 km/tim eller högre på respektive sida om olycksplatsen. Varningstålten tas ner först när eftersök i sin helhet är avslutat.
- 3 Eftersöksfordon ska om möjligt köras av vägbanan och ställas upp vid sidan av vägen.
- 4 Under tid då eftersök genomförs ska eftersöksfordonet om möjligt flyttas av vägbanan och varningslykta släckas. Saknas sådan plats inom rimligt avstånd ska eftersöksfordonet placeras på lämplig och trafiksäker plats så långt ut från körbanan som omständigheterna medger och med varningslykta tänd.
5. Behöver eftersöksfordon ställas upp som skydd för eftersöksjägare vid säkring av spår eller då åtgärd ska vidtas på skadat djur, ställs fordonet upp på det körfält som bedöms som mest riskutsatt och i detta körfälts körriktning. Eftersöksfordon ska då vara försedd med tänd varningslykta och magnetskyltar med text Viltolycka enligt punkt 1 och 2.

Ställs eftersöksfordon upp som varning och förstärkt skydd till platsen där eftersöksjägare finns på vägen ska en buffertzona finnas mellan fordon och skadeplats. Avståndet kan beräknas genom att ta siffervärdet för högsta tillåtna hastighet på vägavsnittet dividerat med $2 + 10$. Då fås avståndet i meter. På väg med tillåten hastighet av 70 km/tim. blir då avståndet $70/2+10=45$ meter. Avståndet till trafikanvisningsmärket räknas för det körfält vari fordonet är placerat från eftersöksfordonet, medan det i motriktade körfältet räknas från olycksplatsen.

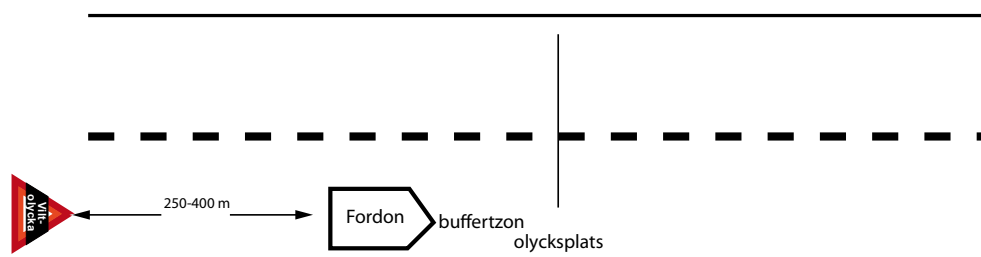
För utmärkning gäller nedanstående trafikanordningsplan.

Vid motorväg, motortrafikled, mötesfri landsväg 1+1, 1+2, 2+2 annan väg med mitträcke och annan väg med 2 eller flera körfält i samma riktning där tillåten hastighet är 70 km/tim eller däröver.

Polisen avgör från fall till fall om polispatrull ska finnas på plats för att säkra olycksplatsen innan eftersöksjägare kan påbörja sitt arbete eller medge undantag från bestämmelser för trafik på motorväg och motortrafikled.

1. Vid sökande efter olycksplats från bil, (eftersöksfordon), i rörelse ska bilen ha godkänd varningslykta och magnetskyltar. Då olycksplatsen inte är preciserad sätts varningstält X6 upp ca 1,5 kilometer före den plats där olyckan antas ha skett. På denna typ av väg får fordonet inte backas annat än i absolut nödfall.
2. När olycksplatsen är känd ska den utmärkas efter samma princip som ovanstående trafikordningsplan men endast i körriktningen på den vägdel där olycksplatsen är belägen. Avståndet för trafikankvisningen utökas till 250 – 400 m.

Avslut

Varningstält tas ner först när eftersök i sin helhet är avslutat.

Järnväg

Driftledaren (på Banverkets driftledningscentral) ska känna till var och när eftersöksjägaren behöver korsa spåret, om så bara för att kunna informera förare att det kan vara personer invid spåret trots mörker och oväder.

Eftersöksjägaren ska inte ha direktkontakt med driftledaren på Banverket. Vid behov kontaktar eftersöksjägaren polisens länskommunikationscentral som i sin tur kontaktar driftledaren på Banverket.

Om så bedöms nödvändigt ska spåret eller spårområdet stängas av (avspärras) från tågtrafik. Detta görs med hjälp av Banverket särskild utsedd person (tillsyningsman) som har den behörighet som krävs för uppgiften. Denna avstängning kallas A-arbete. A-arbete är den säkraste formen av skydd. Spåravsnittet avspärras av tågklararen (på Banverkets regionala driftledningscentral) genom åtgärder i signalställverk eller på annat sätt. Genom olika åtgärder säkras dessutom den aktuella arbetsplatsen av den särskilt utsedd tillsyningsmannen.

Motorfordon (fyrhjulingar, skotrar och övriga terränggående fordon) får inte parkeras inom säkerhetszonen (2,20 m ut från rälskant). Om nämnda fordon ska korsa spåret på annan än därför avsedd plats, exempelvis för bortforsling av större djur, ska spåret stängas av enligt skyddsformen (A-arbete).

Försäkringsskydd

Nationella Viltolycksrådet kräver att eftersöksjägare ska vara försäkrade. Eftersöksjägare som är anslutna till någon jägarorganisation har ett fullgott och anpassat försäkringsskydd.

Svenska Jägareförbundets försäkringsinformation

Eftersöksekipage

Jägarförsäkringen

Svenska Jägareförbundets medlemmar har en olycksfall- och ansvarsförsäkring i sitt medlemskap. Denna är personlig och försäkrar medlemmen men inte medlemmens saker såsom kläder, vapen, hund etc.

Olycksfallsförsäkring

Försäkringen gäller för olycksfallsskada som inträffar under deltagande i och vid direkt färd till och från

- all laglig jakt med för- och efterarbete
- jaktskytte
- jaktstig
- inskjutning och övningsskjutning för jakt
- viltvårdsarbete samt alla eftersök av skadat vilt
- eftersök av trafikskadat vilt eller avlivning av oljeskadade fåglar
- under förtroendeuppdrag eller utbildning inom Svenska Jägareförbundets organisation

Olycksfallsförsäkring - beskrivning

Försäkringen gäller om

- medlemmen under eftersök råkar ut för en personlig skada
- medlemmen har annan olycksfallsförsäkring träder den in först men om invaliditetsersättning ska utgå (konstateras, av läkare, 2 år efter skada) faller den ut från alla försäkringar

Ansvarsförsäkring

Försäkringen gäller för medlemmar i Svenska Jägareförbundet som saknar egen ansvarsförsäkring. Försäkringen omfattar även självrisker för de medlemmar som har egen ansvarsförsäkring med en självrisk som överstiger 1 000 kronor per skadetillfälle

Omfattar skadeståndsskyldighet som inträffar under deltagandet i

- all laglig jakt med för- och efterarbete
- jaktskytte
- jaktstiginnskjutning och övningsskjutning för jaktviltvårdsarbete samt
- alla eftersök av skadat vilt
- eftersök av trafikskadat vilt eller avlivning av oljeskadade fåglar
- försäkringen omfattar även skadeståndsskyldighet för jaktorn samt för hund, då den vid jakt eller träning för jakt begagnas av medlem

Ansvarsförsäkring beskrivning

Gäller om du eller din hund (genom ditt strikta ansvar som hundägare) orsakar skada som ni kan anses ansvariga för.

Jägarnas Riksförbunds försäkringsinformation

Olycksfallsförsäkring

När försäkringen gäller

Försäkringen omfattar olycksfallsskada, som drabbar de försäkrade, medlem ansluten till Jägarnas Riksförbund, i samband med jakt, viltvård, övnings- eller tävlingsskjutning, förberedelse och i ordningsställande efter sådan skjutning samt eftersök på skadat vilt – även vid uppdrag avseende trafikskadat vilt – och vid avlivning av oljeskadade fåglar och direkt resa till och från nämnda aktivitet.

Försäkringen gäller även vid fiske samt direkt resa till och från sådan aktivitet.

Försäkringen omfattar även provledare, deltagare och funktionärer i praktiska och teoretiska prov för jägarexamen.

Vidare lämnar försäkringen ersättning till den som drabbas av olycksfallsskada vid övnings-, tävlings- eller kursverksamhet eller sammankomst anordnad av Jägarnas Riksförbund eller underställt distrikt eller lokalavdelning och under direkt resa till och från dessa verksamheter.

Försäkringen omfattar även dödsfall på grund av sjukdomsfall som inträffar under ovannämnda verksamhet – dock inte under färd till och från verksamheten – och som utan avbrott i sjukdomstillståndet leder till den försäkrades död.

I det fall avtryckarfingret på bästa hand skadas så att fingret inte kan användas som avtryckarfinger på ett normalt sätt, lämnas ersättning motsvarande sju procent medicinsk invaliditet. (Detta oavsett den medicinska invaliditet som uppstått).

Vad försäkringen gäller

Försäkringen gäller i hela världen, men inte för olycksfall som inträffat under vistelse utom Norden som varat mer än tolv månader.

Ansvarsförsäkring

Omfattning

Försäkringen omfattar medlemmars skadeståndsskyldighet vid jakt, fiske, jaktskytte eller jaktstig. Ansvarsförsäkringen är subsidiär i förhållande till egen hemförsäkring. Subsidiär betyder ”i andra hand”, vilket innebär att om det redan finns en hemförsäkring träder den in och förbundets ansvarsförsäkring gäller inte.

Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller vid deltagande i jakt, fiske, jaktskytte och jaktstig, i hela världen utom USA och Kanada. Den gäller även skadeståndsskyldighet för skada som orsakats av hund i samband med jakt, jaktdressyr eller jaktträning.

Försäkringsbelopp

Högsta ersättning vid person- och sakskada är 10 000 000 kronor.

Självrisk

Självrisk, som helt betalas av förbundet, är vid varje skadetillfälle tre procent av prisbasbeloppet*.

Skadereglering

Eventuell skada regleras i första hand av det försäkringsbolag där du har din gällande hemförsäkring. Saknas hemförsäkring inträder förbundets ansvarsförsäkring i sin helhet. Har du hemförsäkring ska du därför alltid anmäla inträffad skada även till ditt försäkringsbolag.

Begränsningar

Skada som kan medföra ersättningskrav skal anmälas till Länsförsäkringar så snart som möjligt, dock senast sex månader från att du fått kännedom om din möjlighet att få ersättning. Framställs kravet senare är Länsförsäkringar fritt från ersättningskyldighet.

Säkerhetsföreskrifter

För att vi ska kunna lämna full ersättning vid skada ska du spara all dokumentation som kan ha betydelse för skadan.

Om du inte följt säkerhetsföreskriften ersätts bara den del av skadan som hade inträffat även om du hade följt dem.

* Med prisbasbelopp avses det belopp som fastställs enligt lagen om allmän försäkring för januari månad, det år skadan inträffade.

PowerPoint-presentation

Åhörarkopior

Nationella Viltolycksrådet

Dokumentet innehåller information om uppträdande och regler i samband med eftersök vid viltolycka

- För information till jägare som frivilligt utför eftersök av trafikskadat vilt på vägar där Vägverket är väghållare och i närheten av järnvägar där Banverket är infrastrukturförvaltare

Nationella Viltolycksrådet

Trafikanter har ofta ett mål med sitt resande som gör att man omedvetet inte tar till sig information

Utmärkningen måste vara så kraftfull att den bryter trafikanternas undermedvetna motstånd

Hastighet och trafiksäkerhet

Vad betyder hastigheten?

- 30 km/h är samma som fritt fall från 3 meters höjd
- 70 km/h är samma som fritt fall från 15 meters höjd
- 90 km/h är samma som fritt fall från 27 meters höjd

Hastighet och trafiksäkerhet

Nationella Viltolycksrådet

Faror med tågtrafik

- Ett X2000 tåg närmar sig med 55 meter per sekund
- Ett godståg kan behöva 1 km för att stanna
- Det är förbjudet att korsa spåret på annan än avsedd plats

Personligt ansvar vid arbete på järnväg

- Den som arbetar på eller i närheten av järnvägsspår ska ha utbildning för detta
- Om du måste uppehålla dig på eller invid spåret vid eftersöket kan du ha en ledsagare med dig

Personligt ansvar vid arbete på väg

- Vi måste inse vårt personliga ansvar
- Den som arbetar på vägbanor med allmän trafik ska bära varselkläder med reflexer
- Krav på fluorescerande material gult och/eller orange färger, reflexer
- Godkännandet ska framgå av tydlig märkning och vara klass 3

Lagar och regler

Trafikförordningen TrF (1998:1276)

- Ersatte vägtrafikkungörelsen 1 okt 1999
- 1 § TrF För att undvika trafikolyckor ska en trafikant iakta den omsorg och den varsamhet som krävs med hänsyn till omständigheterna. (Gyllene regeln)

Trafikförordningen, vissa undantag

Vissa undantag från TrF kap 3 § 52-55 finns i SFS 2001:753 kap 11 § 5 punkt 7

Undantag från stannande och parkering på väg

Vid eftersök av vilt som har skadats vid en viltolycka eller vid andra åtgärder i samband med en sådan olycka.

Trafikförordningen, vissa undantag

Enl. SFS 2001:753 13 kap 3 § punkt 13 kan Polismyndighet medge undantag från TrF 9 kap 1 § eller 2 §

Undantag från bestämmelser för trafik på motorväg och motortrafikled

Avvikelse från bestämmelserna får ske efter beslut av polismyndigheterna för eftersök av vilt som kan ha skadats vid en viltolycka eller andra åtgärder i samband med en sådan olycka.

Dessa undantag gäller under förutsättning att omständigheterna kräver det och att särskild försiktighet iakttas.

Särskild försiktighet kan vara:

- Att använda sig av varningslykta
  - Att anpassa hastigheten
  - Att välja annan tidpunkt
  - Att märka ut med skyltar
- Kom ihåg att det är alltid du som fordonsförare som har ansvaret för ditt fordon

Vägmärkesförordningen VMF (2007:90)

- Här finns bestämmelser om vägmärken
- Andra trafikordningar

Vägverkets föreskrifter och allmänna råd

- Vägverkets författningssamling VVFS
- Med stöd av TrF och VMF

Banverket Järnvägslagen SFS 2004:519

9 kapitlet. Ordning

- 1 § Utan infrastrukturförvaltarens eller ett järnvägsföretags tillstånd får inte någon beträda spårområdet för järnväg utom på platser där det klart framgår att allmänheten har tillträde.

Banverket föreskrift BVF923

- Här beskrivs reglerna för arbetsmiljö och säkerhet vid arbete inom spårområde
- Föreskriften utgår från de krav som ställs ifråga om arbetsmiljö-, elsäkerhet och järnvägslagens krav på behörighet för att få vistas i spår

Vid hinder på väg – vad gör du?

- Stopp ska göras så kortvariga som möjligt
- Den som stoppar trafiken skall göra detta med röd lykta

När, var, hur och vem märker ut?

- Ej bättre utmärkt för att det finns många vägmärken (för säkerhets skull).
- Endast de märken som behövs för att trafikanterna ska förstå vad du vill att de ska göra
- Placera varningstålen så att de klarar fartvind från passerande fordon och befintlig vind.

Lämplig utrustning för fordon som ska användas vid eftersök vid viltolycka

- Två varningstålt X6 med text viltolycka
- Varningslykta
- Erforderligt antal varselkläder
- Handlampa med rött, vitt och grönt sken
- Tre magnetskyltar med text viltolycka

Varningslykta

- Godkänd och försedd med tygodkännande beteckning
- Får användas på fordon vid olycksplats eller motsvarande
- Varningslykta skall vara synlig från alla håll runt fordonet (20 m från fordonet 1,20 m över markplanet)
- Varningslampa ska vara försedd med kontrollampa

Varningsblinkers

- Endast i akut läge när varningslykta saknas eller tillfälligt är ur funktion

Utrustning vid eftersöksupdrag

Viltolycka

Viltolycka

Viltolycka

Om tillräcklig säkerhet kan uppnås på det mindre vägnätet kan en "minimutmärkning" vara acceptabel

- Varningslykta
- Erforderligt antal varselkläder
- Handlampa med rött, vitt och grönt sken
- Tre magnetskyltar med text viltolycka

Personlig skyddsutrustning

- Ska alltid användas
- Vara godkänd enligt EN 471 och uppfylla klass 3
- Text viltolycka

 Nationella Viltolycksrådet

Viltolycksplats på väg med två körfält utan mitträcke

- Vid sökande efter olycksplats från bil ska bilen vara utrustad med godkänd varningslykta, magnetskyltar med text viltolycka. Skyltarna placeras väl synliga för förare av upphinnande fordon samt på eftersöksfordonets sidor

Viltolycka

 Nationella Viltolycksrådet

Viltolycksplats på väg med två körfält utan mitträcke

- Då olycksplatsen inte är preciserad släpps varningstålt X6 upp i respektive ända av den sträcka som olycksplatsen antas vara belägen.
- Dock ej längre än 1,5 km mellan varningstålten

 Nationella Viltolycksrådet

Viltolycksplats på väg med två körfält utan mitträcke

- När olycksplatsen är känd ska den utmärkas från båda håll med varningstålt X6 med text Viltolycka.
- Varningstålten placeras 150-250 m på respektive sida om olycksplatsen
- Varningstålten tas ner först när eftersök i sin helhet är avslutat
- Eftersöksfordon ska om möjligt köras av vägbanan och ställas upp vid sidan av vägen

 Nationella Viltolycksrådet

Viltolycksplats väg med två körfält utan mitträcke

- Under tid då eftersök genomförs ska eftersöksfordonet om möjligt flyttas av vägbanan och varningslykta släckas
- Saknas sådan plats inom rimligt avstånd ska eftersöksfordonet placeras på lämplig och trafiksäker plats så långt ut från körbanan som omständigheterna medger och med varningslykta tänd

 Nationella Viltolycksrådet

Eftersöksfordons placering som skydd för eftersöksjägare

- När behov föreligger
- Då åtgärder ska vidtas på skadat djur eller vid säkring av spår
- Fordonet ställs upp på det körfält som bedöms som mest riskutsatt och i detta körfälts flöridriktning
- Eftersöksfordon ska då vara försedd med tänd varningslykta och magnetskyltar med text viltolycka

 Nationella Viltolycksrådet

Eftersöksfordons placering som skydd för eftersöksjägare

- Buffertzonen ska finnas mellan fordon och skadeplats
- Avståndet beräknas genom att ta siffervärdet för högsta tillåtna hastighet på vägavsnittet dividera med 2 + 10 då fås avståndet i meter

Nationella Viltolyckerådet

TA plan för väg med två körfält utan mitträcke

Buffertzon, avståndet mellan olycksplatsen och det skyddande fordonet kan beräknas genom att ta siffervärdet för högsta tillåtna hastighet på vägvägsnittet dividerat med 2+10. Då fås avståndet i meter. På 70 väg blir det $70/2+10=45$ meter

Nationella Viltolyckerådet

Motorväg, motortrafikled, mötesfri landsväg

- Polisen avgör från fall till fall om polispatrull ska finnas på plats för att säkra olycksplatsen innan eftersöksjägare kan påbörja sitt arbete eller medge undantag från bestämmelser för trafik på motorväg och motortrafikled
- Vid sökande efter olycksplats från bilen ska fordonet vara utrustat med magnetskydd och varningslykta
- Är olycksplatsen inte preciserad sätts varningstålet upp ca 1,5 km före där olycksplatsen antas vara belägen
- Fordon får backas endast i nödfall

Nationella Viltolyckerådet

Motorväg, motortrafikled, mötesfri landsväg

- När olycksplatsen är känd ska den utmärkas efter samma princip som uppgjord trafikanordningsplan
- Men endast i körriktningen på den vägdelen olycksplatsen är belägen
- Avståndet för varningstålet utökas till 250-400 m
- Varningstålet tas ner först när eftersök i sin helhet är avslutat.

Nationella Viltolyckerådet

TA plan för motorväg, motortrafikled, mötesfri landsväg

Buffertzon, avståndet mellan olycksplatsen och det skyddande fordonet kan beräknas genom att ta siffervärdet för högsta tillåtna hastighet på vägvägsnittet dividerat med 2+10. Då fås avståndet i meter. På 110 väg blir det $110/2+10=65$ meter. Polisen avgör från fall till fall om polispatrull ska finnas på plats eller medge undantag.

Nationella Viltolyckerådet

Djurskador vid järnvägen är sällan något trafiksäkerhetsproblem

- Lidande för skadade djur
- Rovdjur dras till spåret
- Skador på lok och vagnar, kostnader
- Förseningar, kostnader
- Felavhjälpning, kostnader
- Arbetsmiljöproblem för lokförare

Nationella Viltolyckerådet

Spårbehandling

- Traktorer, fyrhjulingar och övriga terränggående fordon får inte parkeras närmare spåret än 2,20 rälskam
- Om man får att hämta ett djurkadaver behöver komma närmare, ska spåret stängas av
- Då krävs att en utsedd tillsyningsman är med och ansvarar för trafiksäkerhetsåtgärderna

Driftledaren för sträckan bör känna till att det pågår eftersök i närheten av spåret

Nationella
Viltolycksrådet

Spårbeträdande

- Terrängående fordon får inte passera spåret än på därför avsedd plats
- Om bebov av att passera spåret på annan plats uppstår ska det ske med spår avstängt för tågtrafik.

Nationella
Viltolycksrådet

Försäkringsskydd

- Eftersöksjägaren sörjer för sitt eget försäkringsskydd
- Medlemskap i jägarorganisation innefattar försäkringsskydd

Nationella
Viltolycksrådet

Lycka till ute på era eftersöksuppdrag och var rädda om er.

